

Dolgozzon gazdaságosan minden gép

A mezőgazdaság előtt álló célkitűzések megvalósítása szorosan összefügg a gépésítés színvonalának emelésével. Az utóbbi években, különösen az elmúlt évben, jelentős mértékben növekedett a mezőgazdaságban dolgozó gépek száma, így sikeresen az alapvető mezőgazdasági munkákat géppel végezni. Jelenleg a termelőszövetkezetek és géppállomások több mint 700 erőgéppel rendelkeznek. Az év végére az erőgépek száma meghaladja a 800-at, s az univerzális gépek száma is 500-ra növekszik. Ezzel a gépparkkal a géppállomások és termelőszövetkezetek nemcsak az alapvető mezőgazdasági munkákat gépesíthetik, hiszen az erőgépekhez elegendő munkagép is rendelkezésre áll. A gépésítés széleskörű alkalmazásával a munkálatokat gyorsabban, jobb minőségben végeztethetjük el, s ez egyik alapvető feltétele annak, hogy növeljük a terméshozamokat. A termékek bősége pedig csökkenti az előállítási költségeket.

Második ötéves tervünk ideje alatt a mezőgazdasági termelés költségeit 7 százalékkal csökkentjük. Ami a géppállomásokot illeti, az elmúlt észtdőben igen eredményesen dolgoztak. A termelési eredmények mellett azonban nem alakultak ilyen kedvezően a költséggazdálkodási eredmények. A nyolc géppállomás, — három kivételével — jelentős veszteséggel zárta az évet. A napokban felülvizsgálták azokat a géppállomásokat, ahol az elmúlt évben a költséggazdálkodásban hibák voltak, s az itt szerzett tapasztalatokat tanulmányként érdemes megvitatni.

A géppállomásoknál a költségek két nagy csoportjából beszélünk: közvetlen és általános költségekről. A közvetlen költségekhez tartozik az üzemanyag, anyag-alkatrész költségek, a teljesítmény, illetve javítási bér. E három költségfajta alkotja a közvetlen költségek 80 százalékát. Az elmúlt évi tényszámok alapján a géppállomásokon megyei átlagban egy normálhold megmunkálásának közvetlen költsége 92,80 forint volt. Ebből követik tehát, a termelési költségek csökkentése elsősorban e három költségféléknél lehetséges leginkább.

Ami az üzemanyag felhasználását illeti, kétségtelen, hogy összefügg az időjárás alakulásával. Az elmúlt évben például 3—4 ekfejt helyett gyakran csak egy-két ekfejt tudtak dolgozni a traktorok. Azonban még így, a száraz időjárás ellenére sem indokolt az az üzemanyag mennyiség — 26,10 forint — amelyet a géppállomások egy normálhold megmunkálásához igénybe vettek. A többletköltség megyei szinten mintegy 360 ezer forintot jelent. S a túlzott költségeknél főként az volt az oka, hogy egy-egy gép a megengedettnél több üzemanyagot fogyasztott, mert a jelentkező műszaki hibákat nem javították ki időben.

A traktorosok bérköltségénél, a teljesítménybérnél különösebb problémák nem mincsenek. Jelenleg az egy

Villamosítanak, járdát építenek Endrefalván

Endrefalván a lakosság ideai közüzemfejlesztési alapjából a periferiákon még hiányzó villany bevezetését, a villamosítás befejezését határozta el.

Ezenkívül sor kerül a már régóta szükséges járdásítási munkálatok megkezdésére is. A belső részekben történő járdásításra 70 000 forintot költenek az idén.

Ugyancsak ebben az esztendőben kerül sor a művelődési otthon külső munkálataira, csinosítják az épületeket a lakosság művelődésének színhelyét.

normálholdra jutó teljesítményét átlagosan 17,26 forint. Az érvényben levő normákat figyelembe véve, ez kedvezőnek mondható. He-lyes lenne azonban a termelőszövetkezeteknél is a géppállomási bérrendszer alkalmazása, mert a jelenleg alkalmazott bérézési rendszer — az elvégzett munkáktól függetlenül, a munkában eltöltött órákat figyelembe véve fizetik a traktort — nem szerenti eredményesebb, jobb munkára a termelőszövetkezetben dolgozó traktorosokat.

A költségek között a legjelentősebb szerepe a javítási anyag-és bérköltségnek van. A géppállomásoknál megyei átlagban az elmúlt évben egy normálholdra vonatkoztatva ez az összeg 30,11 forintot jelentett. Igaz, ezt megint csak befolyásolta a száraz, kedvezőtlen időjárás, megszorodtak a géptörések, s ezek nagymértékben növelték egy-egy géppállomáson a javítási költségeket. Az elmúlt évben például ötször annyi ekevasat használtak el a géppállomások, mint az 1960-as év azonos időszakában. Mindez azonban nem jelenti, hogy indokolt lenne a géppállomásokon felhasznált nagyarányú anyag-és bérköltség a javításoknál. Lett volna mód valamennyi géppállomáson a költségek csökkentésére, ha körültekintőbben végzik a javításhoz szükséges anyagok kiadását, nem adnak ki új alkatrészeket, a még felújítható, vagy kisebb munkával rendezhető alkatrészek helyett. Nem volt rendszeresen elvégezve az elmúlt évben a gépek, munkaeszközök karbantartása sem, s ez előbbutóbb komoly műszaki hibát eredményezett. A vizsgálat anyaga bizonyítja, figyelembe véve az elmúlt évi kedvezőtlen időjárást, egy normálholdra vonatkoztatva mintegy 3 forinttal csökkenthető volt a géppállomások a

javítások anyag-és bérköltségét, s ez nem kevesebb, mint 1 millió 80 ezer forint megtakarítást eredményezett volna a megyében.

A termelőszövetkezeteknél ez a probléma egészen másképpen jelentkezik, hiszen a gépjavításoknak csak kisebbik részét végzik el maguk. Nyilvánvaló azonban, amelyik termelőszövetkezet már több géppel rendelkezik, szükségszerűtlen kisebb mértékben a javításokhoz szükséges anyagok tárolása, s így éppen olyan lényeges a körültekintő anyaggazdálkodás, mint a géppállomásokon. Egyetlen szövetkezetben sem kezelhetik másodrendű kérdésként a gépek rendszeres karbantartását sem, hiszen a géppállomások példája bizonyítja, hogy a saját gépeivel dolgozó termelőszövetkezet több ezer forintot takaríthat meg, ha körültekintő anyaggazdálkodást folytat és rendszeresen elvégzi a gépek karbantartását is.

Van tehát bőven tennivalója valamennyi géppállomásnak, hogy csökkentsék a gépi munkák költségét. S ehhez nagy segítséget nyújtanak a több éves tapasztalatok, ha azt megfelelően hasznosítják a géppállomásokon. De ezekből a tapasztalatokból megfelelő tanulságokat vonhatnak le a géppel rendelkező termelőszövetkezetek is, amelyek száma egyre növekszik megyénkben. S a gépek munkája akkor lesz igazán hasznos, ha nemcsak megmunkálják a földeket, hanem minél alacsonyabba szorítva a költségeket, gazdaságosan dolgoznak. S ez megéri azt a fáradságot, hogy a géppállomások szövetkezeti vezetők számításokat végezve intézkedéseket tegyenek, hogy tervszerűen, egyre lejjebb szállítsák a termelési költségeket.

Schrodt Ernő

Munkában a növényvédelmi gépek

—... Halló!... Itt Kiss Miklós főagronómus beszél a Mohorai Növényvédő Állomásról...

— Érdeklődni szeretnék, milyen munkálatok kötik most le a növényvédő állomás szakembereit, dolgozóit?

— A napokban fejeztük be több mint 2 ezer katasztrális holdon a kukorica vegyszeres gyomirtását, Hungazinnal. Az állami gazdaságok mellett igen jelentős volt az a terület, amelynek gyomtalanítására a termelőszövetkezetekkel kötöttünk szerződést...

— Milyen munkához kezdtek most?

— Az őszi és a tavaszi vetésű gabonák gyomtalanítása folyik. A kukorica vegyszeres gyomirtásához hasonlóan ugyancsak állami gazdaságoknak és termelőszövetkezeteknek végezzük ezt a munkát. Ezzel azonban már jóval több a baj, mint a kukoricával volt. Többek között a balassagyarmati AGROKER Vállalat még mindig nem szállította le a 100 mázsa vegyszert, amellyel a termelőszövetkezetekben megkezdhetnék a munkát. Az igazgató elvtárs a napokban fönt járt a Földművelésügyi Minisztériumban, onnan sikerült pótlólag 3000 holdra elegendő vegyszert kapnunk. Ennek egy része azonnal megérkezett, s most ezzel dolgozunk...

Valami hiba lehet a vonalban mert egyre távolabbról hallom a főagronómus hangját, míg végül egészen elvész. Szerencsére néhány másodperc az egész, folytathatjuk a beszélgetést.

— Milyen területen végzik a termelőszövetkezetek a gyomirtást?

— A felméréskor mintegy 9 ezer katasztrális hold volt a termelőszövetkezetek igénye. Ez a mennyiség azonban csökken. Eppen ma jelentette be az érsekújvári Magyar-Csehszlovák Barátság Termelőszövetkezet, hogy a koráb-

ban megbeszelt 900 katasztrális holdon nem végezték el a növényvédő állomással a gyomirtást.

— Mit gondol, miért tartózkodnak a szövetkezetek?

— Véleményem szerint ma még elég drágák a gyomirtáshoz szükséges vegyszerek. Nagyon sok termelőszövetkezetet ez tart vissza, hogy elvégeztesse ezt a később igen sok haszonnal járó munkát.

Azán arról érdeklődöm, az időjárás mennyire befolyásolja a növényvédő állomás munkáját. Néhány másodperc a gondolkodási idő, s máris érkezik a válasz:

— Ez a szeles, csapadékos

idő nem kedvez nekünk. A vegyszert csak szélcsendes napokon szórhatjuk, amikor nem fenyeget bennünket az a veszély, hogy a szél elhordja egy olyan táblára, amelynek növényzetében igen nagy kárt okozhat... Azonkívül a gyors felmelegedés sem kedvezett. Az őszi kalászosok olyan fejlettek, hogy képtelenek vagyunk elvégezni a gyomok ellen a vegyszeres védekezést.

A Karancs völgyében, általában az északi, hidegebb talajokon dolgozhatunk még, s főként a tavaszi kalászosok gyomirtását végezzük. Reméljük minél előbb befejezhetjük ezt a munkát is.

V-né

Újból pásztorkodik az utolsó nógrádi palóc dudás

Régen az országosan ismert és a legjobb állattenyésztőknek tartott nógrádi pásztorkor híres dudakészítő, és a palócvidék kezdeti zenekultúrájának népszerű hírnökei voltak. A nógrádi pásztorkor, mint a Palócöld híres dudásai is ismertté tették nevüket. Mikszáth: Lapja a híres dudás című elbeszélésében állított szép emléket az egykori palóc dudásoknak, akik még Mikszáth korában is a palócvidék csapadéki és közös ünnepeinek nagy zenészei voltak. Ma már csak néhány híres dudás él Nógrádban, s ezek legtöbbje is múzeumba adta a híres zeneszerszámát. A hetvennyolc éves Mészáros József Csitáron, Cigán János pedig Nyolcvanhatodik évében Nézsán, termelőszövetkezeti nyugdíjasként él. Mindkettőjük dudáját a balassagyarmati Palóc Múzeumban őrzik.

A ma élő palóc dudások közül a legfiatalabb Lukács Péter, aki most a romhányi II. Rákóczi Ferenc tisz. gazdának sertés-területi faluszeleli legelőjén. Lukács Péter is hatvanhat éves, s ő az utolsó híres palóc dudás, aki még ma is gyakran megfújja hangszertét. Az idős ember múlt év őszén a tereskei termelőszövetkezetből Budapestre költözött, hogy öreg napjait a fővárosi testvérénél töltsze. A nógrádi hegyhátak, a dudaszót visszhangzó völgyek azonban visszacsalták az idős pásztort, s most közel két hónap óta a romhányi Rákóczi Termelőszövetkezet sertéspásztora. A közös gazdaság rendes tagjai sorába vette az idős pásztort, aki a háztáji gazdaságok közel nyolcvan sertését terelgeti. A tsz tagjainak régi kívánsága, hogy a tsz pásztort biztosítson a háztáji levő ál-

latok legeltetéséhez, mert az utóbbi időben lényegesen csökkent a háztájiban levő állomány. Így hamarosan megháromszorozódik majd a termelőszövetkezeti gazdák saját háztáji sertésállománya is. Lukács Péter még most is készíti új dudákat. Ötven évvel ezelőtt, tizenhat éves korában tanulta meg a dudakészítést nagy gondot igénylő mesterségét, akkor tanulta meg az első dudahótákat is. Azóta harmincnél több dudát készített, s most is kedvence szórakozása a bordók, a sípszár és a pipka készítése. Az egykori híres dudánóták az idei tavaszon is szárnyra kelnek az idős palóc dudás kedvenc hangszerén. A megye egykori zenekultúrája és hagyománya iránti tiszteletből még egyszer meg kellene szervezni a ma még élő idős palóc dudások nyilvános fel-lépését.

Háromezer férőhelyes csibenevelő Ecsen

A napokban befejezték a háromezer férőhelyes csibenevelő építését az ecsegi Béke Termelőszövetkezetben.

Ugyancsak előrehaladott állapotban van a 750 férőhelyes tojóház építése is. A két létesítmény építését még az elmúlt évben megkezdték. Akkor azonban anyaghiány miatt nem sikerült befejezni a munkálatokat. Az idén, a késői tavasz, a kedvezőtlen időjárás ugyancsak késleltette a munkálatokat. Most azonban, hogy a termelőszövetkezetben már túljutottak a munkák nehezén, teljes erővel megkezdték az építési munkálatokat. A termelőszövetkezet igen jelentős mennyiségű pénzt, építési anyagot fordított a csibenevelő és tojóház építésére.

Emellett a termelőszövetkezetben más munka is folyik. Padlásteret alakítanak át, hogy az alkalmas legyen baromfi-nevelésre. A munkák jelentős részét már elvégzték. Megérkeztek a baromfi-neveléshez szükséges fűtőtestek is. A napokban elvégzik a próbafűtést is, hogy mire a termelőszövetkezetbe megérkeznek a naposcsibék, a létesítmény már készen várja az állatokat.

A terv szerint az ecsegi Béke Termelőszövetkezetben az idén 9 ezer baromfit nevelnek fel. Még e hónapban megérkezik 2 ezer előnevelt baromfi, amelyből a közös törzsállományt alakítják ki. Emellett benépesítik naposcsibékkel a most átalakított padlásteret is, hogy tervüket teljesíteni tudják.

Váltott műszakban

Megyénk termelőszövetkezeitei közül igen kevés már az olyan, amelyek huzamosabb ideig nélkülözni tudná a magyarnándori takarmánykeverő üzem készítményeit. A malac és a különböző sertéstápok, a szarvasmarhátáp és az ötféle csibetáp igen jelentős segítséget nyújt immár több mint egy esztendeje megyénk termelőszövetkezeiben az állattenyésztéshez, a takarmánygondok enyhítéséhez. A rendszeres „üzletfelek” közé tartozik, szinte az üzem létrejötté óta, a palotási Május 1. a pásztói Béke Termelőszövetkezet, az erdőkürti November 7. az érsekújvári Címirtov és a dejtári József Attila Termelőszövetkezet is.

A keverőüzem napi teljesítménye meghaladja a 150 kieszét.

A gondos gazda módjára

A szécsényi II. Rákóczi Ferenc Termelőszövetkezet 350 hizottsertési értékesít ebben az évben. Május közepéig már 135 darab sertést értékesítettek, mintegy 166 mázsa sülyban. A hízó alapanyaguk már megvan a szövetkezeteknek, amiből az újabb szállítmányt augusztusban, az utolsó pedig az év utolsó negyedében értékesítik. Varga Imre sertésenyésztési brigádvezető a jó gazda gondosságával szemléli a tetszetős jószágokat

Nyírnák a juhokat Nógrádban

A nógrádi termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok a hegyi legelők adta lehetőségeket kihasználva évről-évre gyarapítják juhállományukat, s az utóbbi tíz év alatt megkétszerezték a juhok számát. A gondos tenyésztői munka eredményét most mérhetik le a nógrádi juhászlatokban. Kedden ugyanis

nyolcvanezer juh nyírlást kezdték meg. Az állattenyésztő szakemberek különösen a kisterenyői állami gazdaság juhnyíróinak munkáját figyelik, ahol csaknem tizenháromezer juhot tartanak, s az itteni gyapjúhozamból közvetlenül lehet a megyei átlagra is.

Az első száz juh levetett bundájának átlagsúlya 4-4,2 kilogramm, de hasonló hozamról adnak számot a termelőszövetkezeti juhászlatok is. Nógrád megyében a lenyírt gyapjú jelentős részét a földolgozó vállalatokhoz küldik, de még mindig sok gyapjút dolgoznak fel az ezermester palócasszonyok is.

Csökkentik az állatelhullást

A pásztói járás termelőszövetkezeiben az elmúlt évben igen nagy károkat okozott az állategészségügy elhanyagolása. A járási tanács végrehajtott bizottsága a közel-múltban intézkedéseket hozott arra vonatkozóan, hogy már az idén lényegesen mérséklődjön valamennyi termelőszövetkezetben az állatelhullás. A tenyésztés három fontos tényezője, az állatok elhelyezése, gondozása és megfelelő takarmányozása mellett intézkedés történt arra vonatkozóan, hogy az állatorvosok mindig elvégezzék a szükséges védőoltásokat, s legalább hetenként meglátogassák és megvizsgálják a közös állatállományt.